

Магістр 2 року навчання
фінансового факультету ХНЕУ ім. С. Кузнеця

АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКІВ УКРАЇНИ

Анотація. Проведено аналіз статистичних даних за виданими кредитами банків України. Розглянуто обсяги виданих кредитів залежно від секторів економіки, в розрізі строків та видів валют. Проаналізовано зміни кредитних показників за останні роки.

Аннотация. Проведен анализ статистических данных по выданным кредитам банков Украины. Рассмотрены объемы выданных кредитов в зависимости от секторов экономики, в разрезе сроков и видов валют. Проанализированы изменения кредитных показателей за последние годы.

Annotation. The article deals with the analysis of the statistical data on the credits granted by banks of Ukraine. The volumes of the given credits are considered depending on the sectors of economy, terms and types of currencies. The changes of credit indexes in the last few years are analysed.

Ключові слова: кредитна політика, кредитний ринок, сектори економіки, банк, кредитні операції.

У якості кредитного ринку розглядається кредитна діяльність 183 зареєстрованих банків України, серед яких 19 знаходяться у стадії ліквідації [1]. Перший квартал 2013 року охарактеризувався незначним зниженням рівня процентних ставок на 1 – 2 процентних пункти за всіма кредитними продуктами для сегмента малого, середнього і мікробізнесу [1]. При цьому ринок кредитування активним назвати не можна, оскільки для бізнесу процентні ставки досить високі, та й більшість банків намагаються мінімізувати свої ризики не за рахунок більш зваженого підходу до аналізу бізнесу позичальника, а за рахунок твердої застави та мінімального резерву під кредитну операцію. Найкращим для банків предметом забезпечення залишається нерухомість, причому її вартість (за оцінкою банку) повинна перевищувати розмір кредиту в 1,5 – 2 рази [2].

Дослідженнями теми кредитної політики банків України та аналізом статистичних даних за виданими кредитами банків України займалися: Грушко В. І., Дзюблюк О. М., Васюренко О. В., Мороз А. М., Пересада А. А., Примостка Л. О., Раєвська Т. О., Савлук М. І., Пуховкіна М. Ф., Шульга Н. П. [1 – 3] та інші вітчизняні і зарубіжні автори.

Метою статті є аналіз статистичних даних за виданими кредитами за всіма банками України та аналіз змін кредитних показників за останні роки.

Об'єкт дослідження – кредитна політика банку.

Предмет дослідження становить аналіз кредитного ринку України.

Кредитна політика банку – це стратегія і тактика банку щодо залучення коштів та спрямування їх на кредитування клієнтів банку (позичальників) на основі принципів: поверненості, строкості, цільового використання, забезпеченості, платності [4].

Кредитна підтримка банками реального сектору економіки в III кварталі 2013 року зросла, особливо у вересні. Кредитування здійснювалося переважно в національній валюті. Основним позичальником залишався сектор нефінансових корпорацій. Серед кредитів, наданих нефінансовим корпораціям, у вересні переважно зросли залишки кредитів у національній валюті строком до 5 років. Протягом кварталу тривало зростання заборгованості за кредитами, наданими домашнім господарствам, у національній валюті та їх скорочення в іноземній валюті. Нові кредитні угоди укладалися переважно з нефінансовими корпораціями [1].

Протягом III кварталу 2013 року кредити, надані резидентам, зросли на 26,5 млрд грн, або на 3,2 %, і на 01.10.2013 р. становили 864,3 млрд грн. Стимулююча грошово-кредитна політика Національного банку України сприяла нарощенню кредитування в серпні – вересні. У вересні порівняно із серпнем залишки за кредитами резидентам збільшилися на 13,1 млрд грн, або на 1,5 % (найвищий місячний приріст у поточному році). Річні темпи приросту кредитів прискорилися до 6,6 %, з початку року – до 7,8 %. Нарощення кредитування супроводжувалося зниженням простроченої заборгованості в річному обчисленні на 1,1 % [1].

Кредитування здійснювалося переважно в гривнях. За квартал залишки кредитів у національній валюті збільшилися на 25,7 млрд грн, або на 4,8 %, а в іноземній – лише на 0,9 млрд грн, або на 0,3 %. У розрізі строків погашення приріст спостерігався переважно за кредитами до 1 року: у вересні – на 2,9 %, з початку року – на 30,4 %, у річному обчисленні – на 16,9 %. Водночас залишки за довгостроковими кредитами зі строком більше 5 років скорочувалися. У вересні, крім короткострокових, зросли залишки за кредитами, наданими на строк від 1 до 5 років – на 3,9 млрд грн, або на 1,3 % [1].

Було проведено аналіз статистичних даних за виданими кредитами в цілому за системою банків України.

Розподіл кредитів за видами економічної діяльності протягом 2012 року не зазнав значних структурних змін. Найбільша частка кредитів, виданих нефінансовим корпораціям, продовжувала припадати на торгівлю, ремонт автомобілів, побутових приладів та предметів особистого вжитку (36,4 % станом на 01.01.2013 р. та 36,3 % станом на 01.01.2012 р.) [1].

У I півріччі 2013 року найбільша частка кредитів, виданих нефінансовим корпораціям, припадала на оптову та

економічної діяльності такий: 21,42 % кредитів було спрямовано в переробну промисловість; 7,12 % – в будівництво; 6,59 % – у професійну, наукову та технічну діяльність; 7,48 % – в операції з нерухомим майном; 6,14 % – у сільське господарство.

Частка інших видів економічної діяльності склала 14,79 % [1].

Найбільшу частку в загальному обсязі прострочених кредитів займали кредити, видані за напрямом "оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів та мотоциклів", – 37,84 %. Частки простроченої заборгованості за кредитами, виданими в переробну промисловість, будівництво, під операції з нерухомим майном, сільське господарство, а також професійну, наукову та технічну діяльність склали відповідно 23,90 %, 10,13 %, 9,37 %, 4,69 % та 2,91 %. Частка прострочених кредитів за рештою видів економічної діяльності склала 11,17 %.

Кредити у розрізі валют і строків. За результатами I півріччя 2013 року частка кредитів в національній валюті зросла на 0,3 % і станом на 01.07.2013 р. складала 63,55 %, частка кредитів в іноземній валюті становила 36,45 % відповідно.

Отже, у національній валюті продовжує переважати короткострокове та середньострокове кредитування (50,09 та 37,37 % станом на 01.07.2013 р. відповідно та 49,57 і 37,74 % станом на 01.01.2013 р. відповідно). На частку кредитів, виданих у національній валюті строком понад 5 років, припадає 12,53 % (12,70 % станом на 01.01.2013 р.). В іноземній валюті переважають кредити на строк понад 5 років – 34,43 % станом на 01.07.2013 р. (37,0 % станом на 01.01.2013 р.), тоді як на кредити до 1 року припадає 34,14 % (29,6 % станом на 01.01.2013 р.).

Наук. керівн. Азізова К. М.

Література: 1. Банки України планують знизити в 2012 – 2014 роках кредитні ризики [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://news.finance.ua/ua/~1/0/all/2012/02/14/269446#b-usercomments_xc. 2. Гордіца Т. М. Об'єктивні фактори кредитного ризику: сучасна теорія та практика в розрізі споживчого кредитування населення / Т. М. Гордіца // Економічні науки: Науковий вісник Буковинської державної фінансової академії : зб. наук. пр. – 2011. – № 4 (17). – С. 68–73. 3. Позняков О. І. Особливості банківського регулювання та нагляду в країнах з перехідною економікою / О. І. Позняков // Фінанси України. – 2012. – № 1. – С. 101–107. 4. Про банки та банківську діяльність : Закон України із змінами і доповненнями, внесеними від 20 вересня 2001 року № 2740 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.